

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

B. van der Graaf (PVV)
(d.d. 17 juli 2025)

Nummer
4276

Onderwerp
Artikel Volkskrant m.b.t. de energietransitie

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Op 12 mei jongstleden heeft de fractie van de Partij voor de Vrijheid Zuid-Holland schriftelijke vragen gesteld na aanleiding van een in de Volkskrant gepubliceerd artikel met betrekking tot de energietransitie. Echter zijn naar de mening van de PVV fractie niet alle vragen niet op een inhoudelijke wijze beantwoord en stellen om die reden vervolgvragen.

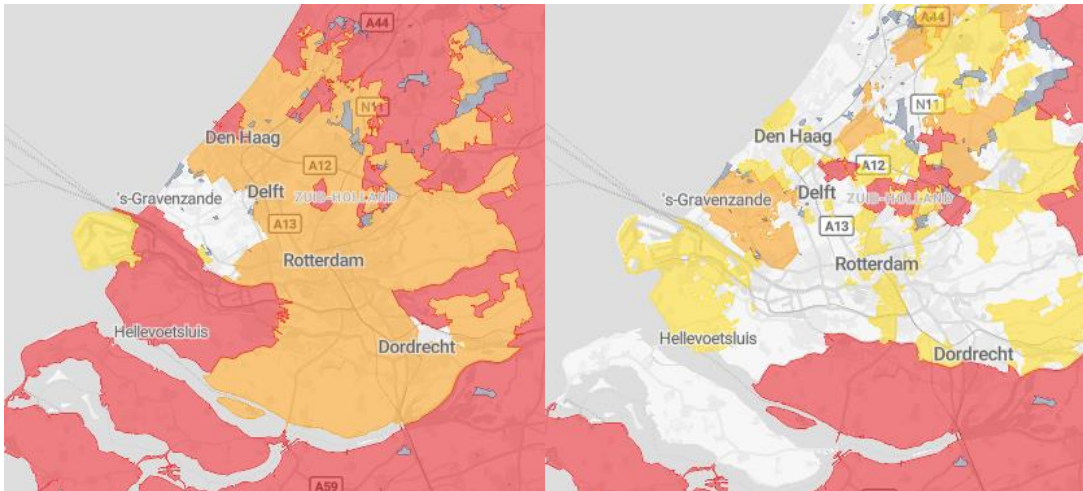
Bij de eerste gestelde vraag van de schriftelijke vragen hebben wij gevraagd naar de visie van GS op hun inzet op de klimaatdoelen en energietransitie met zonne- en windenergie, terwijl bekend is dat het huidige energienet daar niet beschikbaar voor is. Echter hebben GS in de beantwoording van die vraag vooral processen, beleid en knelpunten beschreven en niet de vraag beantwoord. Daarom de volgende vraag:

- 1. Kunnen GS inhoudelijk ingaan op de afwegingen tussen ambities en beperkingen van het elektriciteitsnet als gevolg van de mede door GS gepromote energietransitie?*

Antwoord

Zuid-Holland heeft vooral te maken met vraagnetcongestie door een groeiende vraag naar elektriciteit en een grotere piek. De energietransitie kan helpen om die elektriciteitsvraag en de piek te dempen, door in te zetten op energiebesparing, warmtenetten, energiehubs, spreiding van de energievraag en de afstand tussen energie-aanbod en vraag verminderen door lokaal energie op te wekken. De RES afspraken, taken en bevoegdheden van de provincie liggen met name bij dat laatste element: het vergroten van lokale opwek, wat bij goede integratie in het energiesysteem kan bijdragen aan het ontlasten van de vraagcongestie.

Als overheid zetten GS zich in om de gemaakte RES afspraken zoals die zijn vastgesteld door Provinciale Staten, gemeenteraden en VV's (waterschappen) na te komen en bij te dragen aan het verzachten van de netcongestie, internationale afhankelijkheid en klimaatcrisis.

Links = congestie op afname, rechts = congestie op teruglevering

Bij de tweede gestelde vraag van de schriftelijke vragen hebben wij het volgende gevraagd: 'Hoe reëel schatten GS de haalbaarheid van het plaatsen van vele van die transformatorhuisjes en de vele kilometers aan elektriciteitskabels in Zuid-Holland binnen het nu uitgezette tijdspad? Graag een toelichting met zoveel mogelijk details.' Echter hebben GS gesteld dat de provincie geen rol heeft bij de uitbreiding van het laagspanningsnet. Wij hebben echter niet gevraagd naar de rol van de provincie hierbij, maar naar hoe reëel GS het schatten om vele transformatorhuisjes en vele kilometers aan elektriciteitskabels in Zuid-Holland te plaatsen. Daarom de volgende vraag:

2. *Kunnen GS ingaan op vraag 2 van de schriftelijke vragen van 12 mei jongstleden die GS vragen naar hoe reëel zij de haalbaarheid schatten van de plaatsing van vele transformatorhuisjes en de vele kilometers aan elektriciteitskabels in Zuid-Holland binnen het nu uitgezette tijdspad?*

Antwoord

Het uitbreiden van het elektriciteitsnet is een complexe opdracht die vraagt om langdurige, actieve inzet door zowel gemeenten als regionale netbeheerders. Wij hebben geregeld overleg met hen in de Energieraad Zuid-Holland en daar geven zij aan dat het een complexe opgave is, maar dat deze haalbaar is met voldoende capaciteit en budget.

Tegelijkertijd geven zij aan dat de samenleving moet gaan wennen aan de beperkingen van onze netinfrastructuur.

Bij de derde gestelde vraag van de vorige schriftelijke vragen vroegen wij hoe GS kijken naar de eigen doelen van de energietransitie, nu steeds duidelijker wordt welke problemen op het energienet erdoor ontstaan. Echter stelde GS dat de problemen een reden zijn om door te gaan en dat lokale opslag van elektriciteit voorkomt dat er spanningsproblemen ontstaan. Daarom de volgende vraag:

3. *Tot hoeveel kilometer van de door GS benoemde lokale opslag locatie kan de opslag nog onder lokaal worden verstaan? En wat is volgens GS de reikwijdte van lokale opslag? Is dat bijvoorbeeld beperkt tot de kavel waar de lokaal opgeslagen en opgewekte energie gerealiseerd is?*

Antwoord

Aan lokale opslag zit geen vaste maximale afstand verbonden. In de praktijk wordt lokale opslag gedefinieerd als opslag die plaatsvindt binnen hetzelfde netvlak als de opwek of de vraag. De effectiviteit

van lokale opslag hangt vooral af van de aansluiting op hetzelfde middenspanningsstations (meestal tot 50kV) als waar de energie wordt verbruikt. Zo hoeft de energie niet via het hoogspanningsnet (>150kV) getransporteerd te worden, wat congestie vermindert. De reikwijdte is dus niet bepaald op basis van de locatie van de kavel, maar strekt zich uit tot het gebied dat wordt bediend door hetzelfde middenspanningsstation.

Bij de vierde gestelde vraag van de vorige schriftelijke vragen hebben wij gevraagd of GS nog altijd menen dat de provinciale doelen van de energietransitie haalbaar zijn? GS hebben beantwoord dat bij ongewijzigde proceduretijden het niet waarschijnlijk is dat de doelen in 2030 al gerealiseerd worden. Wij willen graag wat meer inhoudelijk diepgang en stellen daarom de volgende vraag:

4. *Wat gaan GS nu concreet doen? Gaan GS bijvoorbeeld de doelen bijstellen of bijvoorbeeld accepteren dat de provincie haar klimaatambities niet hebben gehaald?*

Antwoord

Acties van GS staan geschetst in de RES routekaart. Zie GS-brief Routekaart RES (PZH-2024-850280783) en GS-brief voortgang van de Routekaart RES (PZH-2025-867054088). De ambities en doelen worden niet bijgesteld. De urgentie om te voorzien in de toenemende stroomvraag en het beperken van onze internationale afhankelijkheid en de klimaatverandering is sinds het sluiten van de afspraken alleen maar toegenomen.

Bij de vijfde gestelde vraag hebben wij gevraagd hoe GS haar doelen voor de energietransitie nog kunnen verantwoorden terwijl er nu al, maar vooral naar de toekomst toe, steeds vaker stroomuitval valt te verwachten als direct gevolg van de huidige energietransitie? GS stellen dat 'de 'vooraankondiging van 'netcongestie grootverbruik aansluitingen betreft. Huishouden zijn kleingebruikers en worden nog steeds aangesloten.' Echter blijkt niets minder waard. In bijvoorbeeld Den Bosch, Noord Brabant blijkt dat de in het artikel benoemde appartementen niet opgeleverd kunnen worden door netcongestie. (<https://www.bd.nl/den-bosch/oplevering-van-honderden-bossche-appartementen-maanden-uitgesteld-woningen-kunnen-niet-op-elektriciteit-aangesloten-worden~a7f6ee82/>) Bovendien is tijdens de hoorzitting over netcongestie van vrijdag 13 juni 2025 duidelijk aangegeven dat vanaf het einde van 2026 is gebleken dat ook bij huishoudens in Zuid-Holland stroomuitval onvermijdelijk is. De lengte van stroomuitval zal bovendien bij ongewijzigd beleid elk jaar toenemen. Daarom de volgende vragen:

5. *Stellen GS bij de beantwoording van de vorige schriftelijke vragen dat het geen probleem is dat grootverbruikers niet worden aangesloten?*

Antwoord

Het antwoord ging in op de vraag over kleinverbruikers. In antwoord op de vraag over grootverbruikers kunnen wij aangeven dat wij dit een belangrijk en urgent probleem vinden. Een probleem waar wij bijvoorbeeld samen met Rotterdam en de Rotterdamse haven ook in nationale media aandacht voor hebben gevraagd. Zelf werken we ook aan het oplossen van dit probleem door realisatie van netinfrastructuur en lokale opwek waar mogelijk te faciliteren, het bestaande net beter te benutten zorgvuldig in het systeem te integreren.

6. *In de beantwoording stellen GS dat kleinverbruikers nog steeds aangesloten worden, hoe verhoudt zich dit met de informatie uit de hoorzitting van 13 juni 2025?*

Antwoord

In de hoorzitting is aangegeven dat stroomuitval bij huishoudens mogelijk vaker kan voorkomen. Dit staat los van de aansluiting van nieuwe woningen. Woningen krijgen doorgaans een kleinverbruik aansluiting. De stelling dat kleinverbruikers aangesloten worden, is gebaseerd op de huidige werkwijze van netbeheerders.

Daarnaast zetten GS in op netbewuste nieuwbouw, zodat wij efficiënter omgaan met de beschikbare capaciteit op het net en zo meer woningen kunnen realiseren.

7. *Hebben GS kennis kunnen nemen van het artikel van het Brabants Dagblad toegevoegd bij de toelichting en kunnen GS aangeven of dit al wel of niet in Zuid-Hollande gaande is?*

Antwoord

Het is herkenbaar dat grote woningbouwprojecten, zoals appartementencomplexen met liften en andere voorzieningen, wel een grootverbruik aansluiting vereisen en daarmee buiten de kleinverbruikersvrijstelling vallen en afhankelijk zijn van de lokale beschikbaarheid van elektriciteit.

Bij de zevende vraag van de vorige schriftelijke vragen hebben wij gevraagd of GS het eens zijn met de stelling van de oud-voorzitter van het klimaatberaad. Echter geven GS aan dat het doel voor duurzame elektriciteit onverminderd blijft staan. Daarom de volgende vraag:

8. *Waarom doen GS geen pas op de plaats nemen als er duidelijk geconstateerd is dat het energiesysteem de snelheid van de groei en de veranderde vraag en aanbod van energie niet heeft bij kunnen houden?*

Antwoord

Als provincie werken wij samen met gemeenten en netbeheerders om de stroomtekorten (vraagcongestie) te verminderen met onder meer energiebesparing, warmtewinning- en netten, energiehub's en het faciliteren van netinfrastructuur, energieopslag en lokale opwek. Het vertragen daarvan zou leiden tot grotere problemen met de stroomtekorten (vraagcongestie), het vestigingsklimaat in Zuid-Holland verslechteren en woningbouw belemmeren.

Bij de achtste vraag van de vorige schriftelijke vragen hebben wij gevraagd of GS de mening van de PVV-fractie deelde. GS reageerde daarop met 'Het direct benutten van duurzaam opgewekte elektriciteit bij (toenemende) vraag kan bijdragen aan de oplossing voor netcongestie.' Daarom hebben wij de volgende vraag:

9. *GS verwijzen naar vorige beantwoording, graag een ja of nee op de vraag met toelichting op het standpunt erop.*

Antwoord

Nee, wij delen die mening niet. Zoals bij het vorige antwoord aangegeven kan onze inzet voor de energietransitie juist bijdragen aan het verminderen van de stroomtekorten (vraagcongestie).

Bij de negende vraag stellen GS dat de momenten van afschakeling nog steeds zeer beperkt zijn t.o.v. de vraag aan energie op alle andere momenten. Daarom de volgende vraag:

10. *Kunnen GS de PVV fractie concrete en duidelijke cijfers geven van hoe vaak en hoeveel uren er in het jaar 2024 zonne- en windenergie is afgeschakeld?*

Antwoord

Hierover is geen data specifiek voor Zuid-Holland beschikbaar. Volgens BNR werd in 2024 ongeveer 2,5% van het totale stroomverbruik werd afgeschakeld (zie:

https://www.bnr.nl/nieuws/duurzaamheid/10563947/tijdelijk-uitzetten-windmolens-en-zonnepanelen-leidde-tot-groot-verlies-aan-groene-stroom-in-2024?utm_source=chatgpt.com) Aangezien Zuid-Holland vooral kampt met vraagcongestie is de verwachting dat het percentage hier nog lager ligt.

De woorden 'nog steeds' die GS gebruikte bij de beantwoording van de negende vraag impliceert dat het mogelijk is dat de momenten van afschakeling zeer beperkt zijn t.o.v. de vraag aan energie op alle andere momenten mogelijk nog kan veranderen.

11. *Kunnen GS aangeven of zij verwachten dat in de toekomst het verschil van de momenten van afschakeling t.o.v. de vraag aan energie op andere momenten kleiner zal worden? Zo niet, waarom gebruikte GS dan in de beantwoording op de vorige vraag 'nog steeds'? Zo ja, Wat vinden GS van de toenemende momenten van afschakeling in relatie tot de eigen energiedoelen en het omgevingsbeleid?*

Antwoord

Met het gebruik van "nog steeds" in de beantwoording van de vorige vraag, werd bedoeld dat afschakeling op dit moment beperkt is en werd niet bedoeld te speculeren op toekomstige markt- en beleidsontwikkelingen. Wij weten niet hoe dit er in de toekomst uit zal zien en hoe de flexibiliteit, opslag, lokale opwek, vraag en vraagspreiding zich zal ontwikkelen.

12. *Delen GS de constatering van de PVV-fractie dat de eerdere schriftelijke vragen die nu opnieuw in andere bewoording worden gesteld in eerste instantie niet inhoudelijk zijn beantwoord? Zo ja, kunnen GS reflecteren hoe dat mogelijk is?*

Antwoord

Nee, deze stelling delen GS niet.

Den Haag, 9 september 2025

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff